

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



**Навчально-науковий інститут мистецтв**

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного  
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС  
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА  
«Художня обробка шкіри»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)  
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»  
Спеціальність 014 «Середня освіта»  
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»  
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 1  
від «4» вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва освітнього компонента</b>	Художня обробка шкіри
<b>Викладач (-і)</b>	Тетяна Степанівна Гімон
<b>Контактний телефон Викладача</b>	+380509805015
<b>Е-mail викладача</b>	tetiana.himon@pnu.edu.ua
<b>Формат освітнього компонента</b>	офлайн/онлайн
<b>Обсяг освітнього компонента</b>	9 кредитів ЄКТС, 270 годин
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	<a href="https://d-learn.pnu.edu.ua/">https://d-learn.pnu.edu.ua/</a>
<b>Консультації</b>	четвер 15.00-16.00
<b>2. Анотація до освітнього компонента</b>	
<p>Сьогодні набуває особливої актуальності завдання навчити молодь бачити, розуміти зразки справжнього народного мистецтва, жити й творити за законами краси. Заняття художніми ремеслами сприяє розвитку національної свідомості, стає джерелом творчого натхнення. Одним із таких давніх видів народного декоративно-прикладного мистецтва є виготовлення художніх виробів зі шкіри . Курс «Художня обробка шкіри» у навчальному плані належить до циклу дисциплін вільного вибору студента професійної підготовки і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва і розвиток його професійних здібностей. Особлива увага приділена розгляду питань вивчення та розвитку декоративно-прикладного мистецтва, зокрема художньої обробки шкіри, функціональне призначення та художньо-естетичні особливості.</p>	
<b>4. Програмні компетентності та результати навчання</b>	
<p>Метою курсу є базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з дисципліни «Художня обробка шкіри», дослідити процеси виникнення, становлення та розвитку образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва в Україні. Виховувати загальну естетичну культуру; навчити створювати мистецькі твори за законами композиції з урахуванням технологічних особливостей художньої обробки шкіри; підготовка майбутнього спеціаліста до створення предметів декоративно-прикладного мистецтва і дизайну та оволодіння методикою навчання і виховання цьому дітей.</p> <p>Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:</p> <p><u>знати</u>: - головні технічні засоби формування зображення техніками художньої обробки шкіри, поєднання цих технік в синтезі, які підсилюють зображальні моменти в художніх творах, акцентують головні моменти, повніше відображають сюжет та ідею, а також тематику твору; творчість народних майстрів, відомих художників, що працювали і працювали в галузі художньої обробки шкіри ; найчастіше уживану в декоративних творах символіку; основні поняття і правила композиції, колористики, їх основні принципи, засоби і методи; особливості композиційної побудови творів декоративно-прикладного мистецтва;</p> <p><u>вміти</u> : повноцінно розкривати сюжет та ідею завдання з елементами авторського бачення; використовувати класичні та новітні художні техніки, їх симбіоз;</p> <p>виконувати на практиці основні технологічні прийоми, вишукувати форму виробу і вміло її декорувати;</p> <p>зображувати елементи у взаємозв'язку з простором, освітленням та його кольоровими особливостями;</p> <p>використовувати найрізноманітніші матеріали для створення декоративних композицій на</p>	

площині та об'ємі (синтез матеріалів);  
застосовувати набуті знання у своїй творчій діяльності.

#### 4. Програмні компетентності та результати навчання

##### Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі образотворчої та освітньої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

##### Загальні компетентності.

ЗК 5. Здатність вчитися самостійно й автономно, розробляти власну траєкторію саморозвитку упродовж навчання в університеті та усього життя.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї, вміння диференціювати традиційні та інноваційні способи вирішення завдань та знаходити межі їхнього застосування у навчально-виховному процесі.

ЗК 7. Здатність забезпечувати особисту та групову відповідальність за дотримання виконавської дисципліни, вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті зобов'язання.

##### Фахові компетентності.

ФК 1. Здатність до теоретичного освоєння мистецької спадщини, фахової орієнтації у сучасному світовому та українському образотворчому просторі.

ФК 2. Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

ФК 6. Здатність до творчої, художньо-педагогічної, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості.

ФК 8. Здатність до організації і проведення позаурочної та позакласної роботи (вихід на пленер, екскурсії в музейні установи, участь у мистецьких проектах, майстер-класах, виставках).

ФК 12. Здатність застосовувати образотворче мистецтво як засіб естетичного виховання школярів.

##### Програмні результати навчання

ПРН 1. Вміння вирішувати нестандартні проблем та завдань в галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що потребують інтегрованих знань застосування певних теорій і методів відповідної науки.

ПРН 3. Знання етапності процесу формування уявлень про сутність, види та жанри мистецтва; оперування системою мистецьких знань, художньо-естетичних понять і категорій, необхідних для викладання образотворчих дисциплін у школі та позашкільних закладах.

ПРН 7. Володіння ручними та механізованими інструментами, пристроями, обладнанням, здатність до виконання основних технологічних операцій у відповідності з обраним матеріалом та технікою виконання

ПРН 9. Розвиток загальних творчих здібностей; стимулювання образного мислення, формування навичок художньої самоосвіти розвинену особистість.

#### 5. Організація навчання

##### Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	8
Практичні заняття	88
Самостійна робота	174

##### Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
6	014 «Середня освіта»	III	Вибірковий (Зблок)

## Тематика освітнього компоненту

Тема	кількість год.		
	лекції ї	практичні заняття	сам. роб.
<b>Тема 1.</b> Історичні відомості про походження художньої обробки шкіри. Художньо- композиційні особливості створення форм виробів з художньої шкіри. Художньо-стильові особливості декорування виробу	4		20
<b>Тема 2.</b> Художньо-технологічні особливості декорування виробів зі шкіри	4		20
<b>Тема 3.</b> Ознайомлення з основними центрами розвитку художньої шкіри в Україні. Класифікація творів з художньої шкіри.		10	15
<b>Тема 4.</b> Ознайомлення з особливостями орнаментального декорування виробів зі шкіри. Плетення по перфорації		12	10
<b>Тема 5.</b> Інструменти та матеріали. Знайомство з інструментами та матеріалами та основними принципами роботи з ними. Техніка безпеки при виконанні практичного завдання.		6	10
<b>Тема 6.</b> Проектування орнаментально-декоративних композицій, створення цілісного художнього виробу. Пошук форми, конструкції, взаємозв'язок форми і декору, узгодження технік виконання з матеріалом і призначенням виробу.		12	20
<b>Тема 7.</b> Пошук та підбір матеріалу. Підготовчі роботи		6	15
<b>Тема 8.</b> Робота в матеріалі. Створення лекал. Перенесення форми на площину. Декорування виробу		30	30
<b>Тема 9.</b> Монтажні та опоряджувальні роботи.		8	14
<b>Тема 10.</b> Презентація. Кафедральний перегляд.		4	20

### 6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – екзамен. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 50 балів, Контрольна робота – 10 балів; Тестові завдання / екзамен – 30 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10.
Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 10 балів Тестові завдання / екзамен – 30 балів Самостійна робота – 10.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - екзамен; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

## 7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) [https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp\\_7-redaktsia.pdf](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf) та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

## 8. Рекомендована література

### Основна література:

1. Стефанишин Л.Р. Декоративно-прикладне мистецтво. Художня обробка шкіри: курс лекцій та методичні вказівки до виконання практичних завдань. Івано-Франківськ, 2008. 63с.
2. Декоративно-ужиткове мистецтво: словн. у 2-х томах. Львів : Афіша, 2000. 399 с.
3. Зрезарцев М.П., Зрезарцев В.М., Параніч В.П. Товарознавство сировини та матеріалів : навч. пос. Київ. Центр учбової літератури, 2008. 404 с.
4. Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України ХХ ст. У пошуках «Великого стилю». Київ: Либідь, 2005. 280 с.
5. Селівачов М. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика. Типологія). Київ: Ред. вісника «АНТ», 2005. 399 с.
6. Синишин Л.О., Портечин Т.С. Художньо-технологічні процеси декорування виробів зі шкіри: плетіння по перфорації. Навчально-методичний посібник для самостійних занять. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М. 2016.-124с.
7. Чегусова З. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття. Київ. ЗАТ «Атлант ЮЕМСі», 2002. 511 с.

### Додаткова література:

1. Білан М. Український стрій. Львів: Фенікс, 2000. 326 с.
2. Борисенко Н. Шлях був нелегким. Всеукраїнська трієнале текстилю (виставка текстилю). Образотворче мистецтво. 2005. №1.
3. Войтович В. Українська міфологія. Київ : Либідь, 2002. 663 с.

4. Гура Л. П., Гоголь Л. Є., Ісупова Н. М. та ін. Прикрась свій дім. Київ. Техніка, 1990. 303с.
5. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т. 1,2/За загальною редакцією Запасака Я.П. Львів, 2000
6. Дякова Н. Гусарська веселка килимів. Народне мистецтво. 2005. № 1-2.
7. Коваленко Т. У вирі узорів Полтавщини. Народне мистецтво. 2006. №1-2.
8. Коновал В.П., Гаркавенко С.С.,Свістунова Л. Т. та інш. Універсальний довідник взуттєвика: Навчальний посібник. Київ: Лібра, 2005. 720 с.
9. Лазур К.Р., Олійник Т.М. Швейне виробництво та матеріалознавство: словник. Львів: Новий Світ, 2000, 2012. 246 с.
10. Перлини народного мистецтва. Опішня. Решетилівка. Київ. Мистецтво, 1972. 95 с.
11. Романова Т. Українські килими. Народне мистецтво. 1997. №2.
12. Станкевич Ю. Стилiстичнi особливостi українського шкiряного палiтурництва XVI – поч. XX ст. // Мистецтвознавство 2003, Львів, 2004.С.141-149
13. Станкевич Ю. Технологiя художнього шкiряного палiтурництва //Мистецтвознавство. Львів. 2003. С.151-161.
14. Чiх-Книш Б. Художнi вироби зi шкiри на Гуцульщинi (традицiя i сучаснiсть). С. 174-182.
15. Чiх В. Вплив творчостi Миколи Вiнтоняка на розвиток художньої обробки шкiри на Гуцульщинi. Косiв ,2001.
16. Щербакiвський В. Українське мистецтво. Київ. Либiдь, 1995. 287 с.

**Викладач:** Гiмон Тетяна Степанiвна,  
Старший викладач кафедри методик  
викладання образотворчого i  
декоративно-прикладного мистецтва та  
дизайну